

Budapest

Magyar Nemzeti Múzeum

VELELDÁCSKA

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Novisad, Trg Oslo-
bodjenja 3. szám. (Wagner palota.) Telefonszám:
137, éjjel 488. Sürgőnycim: „Délbácska“, Novisad

NOVISAD, 1925 SZEPTEMBER 5.
VI. évfolyam **SZOMBAT** 205. szám

Előfizetési ára: egy óra 35, három óra 105, fél
évre 210 és egész évre 420 dinár. Kéziratokat
nem adunk vissza. Egyes szám ára: 1-50 dinár

Most már Zágráb is.

Azok, akik jámboran és naivul hajlandók voltak azt hinni, hogy a szerb-horvát meg-
egyezés perfektuálása egy békés szellemű bel-
politikai kurzus kezdeményezésével egyenlő, s
akik bizni mertek abban, hogy a két testvér-
nép megbékélése után a túlzó nacionalizmus
kisebbség ellenes kirobbanásai a jövőben nem
fogják olyan sűrűn veszélyeztetni a kisebbsé-
gek nyugalomát, azok tegnap meglepett csodál-
kozással olvasták a zagrebi „Jutarnji List“-nek
a suboticiai kiállítás kapcsán a suboticiai ma-
gyarság ellen intézett kirohanását. A békesség
utáni csendes, de nagy kívánczóságba, mint a
bomba csap bele az öreg Jutarnji List feljajdu-
lása, amely nem egyebet panaszol, mert azt,
hogy a hetven százalékos szláv lakosságú
Suboticán a magyar polgárok a másnyelvűek
számára törhetetlen tatár rikoltozással teszik
tűrhetetlenné az ottartózkodást. A rendőr ma-
gyarul igazítja utba a Suboticára tévedt jámbor
zagrebi polgárt, az élettermek pincérei nem is
konyitanak az államnnyelvhez, a plakátokat
magyarul szövegezték meg, a cigány a magyar
dalköltészet legbarbárabb alkotásaival rémíti
el az „előkelő“ zágrebi idegent, sőt — ó bor-
zalom — még az is megtörtént, hogy a vasu-
ton a kalauz ilyent merészelt mondani:
Kérem a jegyet! Esigytovább. A jó öreg Ju-
tarnji List még a suboticiai szállodák apró
élelődjére is panaszodik, s hajsál hijján még
azok csipéseiben is irredenta tendenciákat vél
felfedezni. Hát el vagyunk rémülve. Nem a
suboticiai állapotoktól, amelyek korántsem ilye-
nek, hanem a Jutarnji List megállapításaitól,
amelyek tájékoztatásban messze felülmúlják
egy néhány beogradi laptársának akkor kelt
kirohanásait, amikor a hasonló cikkek szerzői
még azt sem tudták, hogy hol fekszik a
Vojvodina. De nem azon lepődünk meg, hogy
zagrebi laptársunk — talán a kiküldött munka-
társ tulmagas számláinak utóhatása alatt — a
tényeket homlokegyenest ellenkező leírást ad
Suboticáról. Ha a Jutarnji List nem tudja, mi
tudjuk, hogy a suboticiai rendőrök egy igen
tekintélyes száma orosz, akik még szerbül se
igen tudnak, nemhogy talán Arany János
és Ady Endre nyelvéhez konyitanának.
Mi jobban tudjuk, hogy Mátics vasu-
tigazgató már régesrég betiltotta a magyar
szó használatát a suboticiai vasutigazgatóság
területén, s alig tíz napja irtuk meg, hogy
felelőtlen elemek bemázolták a suboticiai kiállítá-
sán még azokat a magyar betűket is, ame-
lyek — érthető szerénységgel — csupán mi-
niatűrben mertek jelentkezni. A Jutarnji List
tájékoztatlansága nem meglepő, hiszen Zagreb
legalább olyan messze van Suboticától, mint a
Jutarnji List cikke az igazságtól. A megdöb-
bentő csak az, hogy a Vojvodina közgazdasági
életének egy olyan jelentőségteljes eseményéről
mint amilyen a suboticiai kiállítás volt, egy
magát „komolynak“ tartó lap a demagógia és
utszéi uszítás szótárából vett szavakkal emlé-
kezik meg. A lap dilettáns publicisztája mér-
hetetlen szolgálatot tett ezzel az éretlen, tájé-
koztatlan és felelőtlen cikkel azoknak, akik a
Vojvodina békéjének és konszolidálásának el-
lenségei. Vajjon az ország egyetemes békéjének
szempontjából helyeseltető-e a terv, amely a
soknyelvű Vojvodinát a szerb és horvát túlzó
nacionalizmus hengerkövei közé akarja juttatni?

RÁDICS GENFBE UTAZOTT A NÉPSZÖVETSÉG ÜLÉSÉRE

Rádics fel akarja keresni Pasicot

A népszövetség ülésének tárgyalási anyagáról fognak tanácskozni

Zagreb. Tegnap reggel negyed nyolc
órákor a beogradi gyorssal Zagrebba érkezett
Rádics Pavle agrárreformminiszter és Krnyevics
Juraj államtitkár. Megérkezéstük után azonnal
felkeresték Rádics Sztepan, akivel pártügyekről
tanácskoztak.

Rádics Sztepan Krnyevics Juraj kíséreté-
ben tegnap este Genfbe utazott. Rádics Szte-
pan, ha valami tehnikai akadály közbe nem
jön, holnap Franciaországba folytatja útját és

felkeresi Pasic Nikola miniszterelnököt.

Rádics Sztepan a népszövetség
ülésén tárgyalásra kerülő anyag
ügyében akar megbeszélést folytatni
Pasiccsal.

A Pasiccsal való találkozás után Rádics
azonnal visszautazik Genfbe, hogy a népszö-
vetség azon ülésén, amelyen az SHS államot
érdeklő ügyeket tárgyalják, már résztvehessen.

Kijavítják az adriai kikötőket

Beograd. A horvát parasztpárt nagy
erőfeszítéseket tesz, hogy a tenger melléki la-
kosságot megnyerje magának. Ezen a vidéken
van a legtöbb hive dr. Trumbicsnak és a Za-
jednicának, amelyek elhódítása sok gondot
ad a horvát parasztpártnak. Rádicsék ígéretet
tettek a tenger melléki választóknak, hogy külö-
nös gondot fognak fordítani rájuk és
azon lesznek, hogy a tengeri kikötők ismét a
régiek legyenek.

A horvát parasztpárt ezen ígéretét komo-
lyan veszi és be is fogja váltani. A kormány
Beogradban tartózkodó tagjai tegnap Gyuristics
Márko igazságügyminiszter, miniszterelnökhe-
lyettes elnöklete alatt ülést tartottak amelyen
nagyobb hitelt szavaztak meg a közlekedésügyi
minisztériumnak a tengeri kikötők javítására.
A gruzsi kikötő javítására 7 millió az ulcinyi
részére 1.100.000 és a Szveti Martin Bracs-i
kikötő javítására 400.000 dinárt szavaztak meg

Károlyi Mihály Budapestre készül

Károlyi megerősíti a hírt, hogy szakított az emigránsokkal
Károlyi László Andrássy megbízásából tárgyalt Károlyival

Budapest. Károlyi Mihály hívei lapja.
A mai nap tegnapi számában cikket közöl, hogy
Károlyi Mihály gróf visszaérkezik Budapestre.
A volt köztársaság elnök visszaérkezéséről a
lap a következőket írja:

Károlyi Mihály megszakított minden ösz-
szeköttetést az emigránsokkal, belátva azt, hogy
azoknak tulnyomó része obskurus célok szol-
gálatában áll és éppen ezeknek sikerült állan-
dóan a jóhiszeműeket félreszorítani, avagy sa-
ját érdekeik szerint felhasználni. Károlyi Mihály
aki évek óta megengedte, hogy a legkülönböz-
zőbb elemek visszaéljenek nevével és állandóan
megengedte magát téveszteni, végre felismerte
a való helyzetet és néhány hét előtt a kon-
zekvenciákat levonva, szakított az emigránsok-
kal. Azóta a legfantasztikusabb hírek járták be
a világsajtót Károlyi személyét illetőleg. Mostan
végre maga gróf Károlyi Mihály nyilatkozik és
egyrészt megerősíti a híradást pere ujra való
felvételének szorgalmazásáról, másrészt azt a
szenzációs bejelentést teszi, hogy hajlandó ol-
talomlevél nélkül visszatérni Magyarországra.
A nyilatkozat, amely a „Manchester Guardian“
angol világlap hasábjain jelent meg, többek
között így hangzik:

— A budapesti bíróság ítéletében nem
nyugszom meg, mivel nem is nyughatom meg.
Az ítélet, anélkül, hogy egyéb részeiben bírá-
lat tárgyává tenném, az 1918. évi és azt meg-
előző történelmi események nemismerésén, vagy
félreismerésén alapul. A Diaz-féle fegyverszüneti
szerződés meghiusulása, amely a legfőbb vád-
pontok egyike volt ellenem, nem rajtam
mulott.

— Nemsokára elérkezünk ezeknek az

eseményeknek hetedik évfordulójához. Ezen idő
alatt sikerült rengeteg olyan bizonyítékot, ok-
mányt és egyéb dokumentumokat összegyűj-
teni, amelyek akkori cselekedeteimre vonatkoz-
nak. Bizom és remélem, hogy bizonyos foku
lehiggadás után ezeket a történelmi távlat ob-
jektivitásával fogják megítélni. Minden egyes
lépésemre, amelyet inkrimináltak, amelyet ki-
fogásoltak, amelyek alapján ellenem ítéletet
hoztak, bizonyítani tudom, hogy hazám és
nemzetem iránt viselt legjobb akaratom ve-
zetett.

— Ezeknek a bizonyítékoknak birtoká-
ban és igazságom tudatában mindent elköve-
tek, hogy elérhessem végső célokat: perem
ujrafelvételét. Abban az esetben, ha ez sikerül,
amiben erős lélekkel hiszek, hajlandó vagyok
minden oltalomlevél nélkül visszatérni ha-
zámba, hogy ottan a független magyar bíróság
ítéljen felettem és ha az általam előadottak
alapján, kétségtelen és megdönthetetlen bizo-
nyítékaim ellenére is, talán a közhangulat nyo-
mására elítélnek, ám ítéljenek el. Mégis haza-
megyek, mert haza akarok menni.

Károlyi szenzációs nyilatkozatának kiegé-
szítéseként közli A MAI NAP bécsi szerkesz-
tőségének azt az értesülését, hogy a hetekben
Károlyi Mihálynál tartózkodott Franciaország-
ban gróf Károlyi László, aki az októberi forra-
dalom vezérével tárgyalásokat folytatott a Ká-
rolyi-család és Károlyi Mihály grófnő szüleinek,
Andrássy Gyula grófnak és feleségének megbí-
zásából. Valószínű, hogy ezek a tárgyalások is
összefüggenek Károlyi szakításával az emigrán-
sokkal és Magyarországra való hazatérési szán-
dékával.

Az iskolai év kezdetén

A mostani iskolai év kezdetén azt hiszem jó lesz úgy a szülők, mint a tanulók elé tární azon fontos, hogy úgy mondjam a magyarságra nézve életszükséget képező eszmét, hogy a mostani tanévet végzők már most legyenek azzal tisztában, milyen pályát válasszanak maguknak.

Nehéz lesz épen a legnehezebb, a legfáradtságosabb és anyagilag a legmostohább pályát — tanári, tanítói és tanítónői, — ajánlani, — de a kisebbségben lévő magyarság szempontjaiból talán egyetlen egy pályát sem olyan fontos, mint a tanári vagy tanítói.

A gyermeknevelés, tanítással foglalkozó pályát az, melyre a legkevesebb magyar középiskolai tanuló szánja reá magát.

Kétségen felül áll, hogy a szabad pálya, anyagilag és függetlenség tekintetében előnyben van a fix fizetésű tanári és tanítói állásnál, mégis szükséges, hogy rendelkezésre álljanak magyar tanítók is, kik a zagrebi egyetemet vagy tanítóképzőt elvégezve, a magyar tanári kar folytonosságát képezik.

Az elemi iskolákban majdnem mindenütt van magyar tagozat, épen úgy a polgári iskolákban is és gimnáziumokban is.

Első fontos dolog a tanítók és tanítónők pótlása olyan tanulókkal, kik az államnyelvet már teljesen tudják, hogy a tanítóképzőbe valamint a zagrebi egyetemen a tanárszakra felvétessenek.

Az első három diák már jelentkezett a zagrebi egyetemen és reméljük, hogy ezen példa után többen is fognak ezen pályára menni.

A szülők inkább arra a pályára szánják gyermekeiket, amelyen gyorsan elérhetik a kenyérkeresetet és jövedelmezőbb is és nincsen az áthelyezésnek kitéve; és most a tanári pályára leginkább tanulni vágyó, ambiciózus, de szegénysorsú tanulók mennek, azért a magyarságnak gondoskodnia kellene, hogy ezen tanulók buzdításaképpen és az egyetemen való képzés elnyeréséig ösztöndíjakat bocsájtana rendelkezésükre, hogy anyagi küzdelmek nélkül, teljesen a tanulás- és munkának szenteljék idejüket és akaratukat.

Magyarságunk minden tekintetben loyálisan kiveszi a részét az államfenntartó munkából, úgy a legfontosabban, a gyermeknevelésben is részt kell vennie.

—t.—s.

Ismét eltűnt két leány

Leánykereskedők karmaiban? — A felkutatásukra irányuló nyomozásnak eddig nincsen eredménye

Dacára annak a teljes szigorúal megindított vizsgálatnak, amelyet a zagrebi, beogradi és noviszadi rendőrségek folytattak le több hivatalos leánykereskedő ellen, az ország minden részéből naponként jelentenek ujab elűnési eseteket, amelyek azt a gyanút keltik, hogy egy újabb alakult bűnszövetkezet továbbra is kivetni igyekszik hátóját fiatal és tapasztalatlan leányokra. Tegnapelőtt ismét két titokzatos eltűnését jelentették be a noviszadi rendőrségen. Az eltűntek Kiss vasúti irodaszolga leányai. Az egyik 16, a másik 18 éves. Mindkét leány a vasutállomáson teljesített szolgálatot. Tegnapelőtt este egyik sem tért haza szülei lakására. Hogy hova távoztak, egyelőre nem lehet tudni, de valószínű, hogy a két szerencsétlen, tapasztalatlan fiatal teremtés is leánykereskedők karmaiba került. A nyomozást széles körben bevezették, de annak egyelőre még nem sikerült megállapítania, hogy a titokzatos módon eltűnt két leány jellenleg hol tartózkodik.

Küldje be előfizetését!!

Tisztelettel felkérjük a vidéki, határlékban lévő előfizetőinket és viszont írusítóinkat, hogy az egyidejűleg megküldött felszólításunkon jelzett összeget forduló postával utalványozni sziveskedjenek, nehogy a lap további küldését énytelenek legyünk beszűntetni. Teljes sztelette!

„Délbácska” kiadóhivatala.

AZ ERDÉLYI MAGYAROK SÉRELMEI A NÉPSZÖVETSÉG ELŐTT

Anglia védi az erdélyi magyarokat

Meg fogják vizsgálni a romániai magyarok panaszait

Genf. A Nemzetek Szövetségének mostani ülésén az erdélyi magyarság panaszai- val is foglalkoznak. A romániai magyar kisebbség panaszai Brazília, Nagy Británia és Svédország követelése következtében kerültek a népszövetségi tanács elé. A három hatalom kapott megbízást arra, hogy vizsgálja felül a bánáti és erdélyi magyarok panaszait.

Az erdélyi magyarok a román földbirtok-reform miatt fordultak a népszövetséghez, mert ez azzal a veszéllyel fenyegeti Erdély és Bánát magyarságát, hogy elvesztik földbirtokaikat.

Az erdélyi magyarok már a népszövetség juniusi gyűlése alkalmával előadták panaszai-

kat. Brazília, Anglia és Svédország delegátusai akkor Titulescu román delegátussal tárgyaltak a magyarok panaszai ügyében. Akkor azonban elhalasztották a tárgyalást a mostani ülészig.

Brazília és Anglia képviselői azon az állásponton vannak, hogy a romániai magyarok panaszait orvosolni kell, mert az a veszély fenyegeti őket a román kormány erőszakos politikája következtében, hogy elpusztulnak.

Románia nagy idegességgel fogadja ezeket a híreket, amelyek a román kormánynak a kisebbségekkel szemben alkalmazott politikájáról lerántják a leplet.

•

Dühöng e névvegyelmezés a suboticei gimnáziumban

A Szerbek, Horvátok és Szlovének királysága alkotmányozó gyűlésének 1921. évi június hó 28. napján megtartott ülésén meghozott alkotmány 16. §-a szerint: „A tudomány szabad s az állam védelmét és támogatását élvezi”. Ezenkívül a trianoni békeszerződésben, melyet parlamentünk szentesített, országunk elismerte a nemzetiségeknek a jogát anyanyelvükön való oktatásukhoz. De még ezenkívül is 1925. május 2-án Gyiszalovics Veszelin, a bácskai kerület tanügyi inspektora 23. 510. sz. rendeletével a következő miniszteri határozatot közölte az összes iskolákkal:

„Anyanyelv alatt értendő a szülők nyelve. Minthogy pedig a szülői hatalom megtestesítője a jogok és köteleességek szerint az atya, azért anyanyelven a család fő nyelvét kell érteni. Ami pedig az állami tisztviselőket illeti, nekik erkölcsi köteleességük, hogy gyermekeiket els sorban állami tanítási nyelvű iskolában iskolázzák.”

De még ezenfelül is tudunk idézni. A közoktatásügyi minisztérium közpfoku oktatási osztálya 1921. szept. 20-án 15. 151. szám alatt ezeket rendeli el:

„A Bácska és Bánát közép- és felső kereskedelmi iskoláiban párhuzamos tagozatok nyitnak meg magyar és német oktatási nyelvvel: ezzel kielégítést nyert a polgároknak az az óhaja, hogy gyermekeiket a középfoku oktatásban is saját anyanyelvükön képezzék ki. Emellett gazdasági okokból utasítás történt arra nézve is, hogy a tanulók tanulhatnak olyan iskolákban is, melyekben nem saját anyanyelvükön folyik az oktatás, ha helyben nincsen saját anyanyelvű iskolájuk, ők pedig még nem tudják elegendőképpen az államnyelvet. (Magyar gyermek iratkozhatik német iskolába, vagy német gyermek magyar iskolába.) De ha a tanulónak a lakhelyén van saját anyanyelvű iskolája, akkor nem iratkozhatik be az idegen nyelvűbe.

Ezek szerint az igazgatóknak kötelességük, hogy a tanulókat szigorúan nemz. tiszt. (anyanyelv) szerint csoportosítsák, ahhoz tartván magukat, milyen nyelven beszél a tanuló a szülői házban.

Ez a rendelkezés azonnal végrehajtandó. A közoktatásügyi miniszter rendeletéből: Kárics Mihály inspektor.”

Ugy-e, kérem, most már mindenki érti ezeket a rendelkezéseket? Tudja mindenki, hogy az iskolaigazgatóknak kutya-kötelességük a nemzetiségi tanulókat nemzetiségi tanítási nyelvű iskolába beírni. Pedig aki azt hiszi, hogy az igazgatók ezt a kötelességüket például Suboticán meg is teszik, az óriásit csalódik. A suboticei gimnázium igazgatója, Gárics ur ugyanis szeptember 1-én, 2-án és 3-án, a hivatalos beiratkozás dátumain, semmi könyörgésre se írta be a következő felsőbb osztályokba a magyar tagozaton azokat a diákokat, kik az előző évet ugyanott magyar nyelven végezték, — de nem tiszta magyar a nevük. És azt, hogy a gyerekek nem tiszta magyar a vezetékneve, oly igazgató állapítja meg, aki maga egy betűt sem tud magyarul. Mert szerinte akit „Horváth-“nak hívnak, az nem lehet magyar. Ha pedig németes hangzású neve, akkor pláne nem lehet magyar.

Mégis csak emeletes pedagógiai abszurdum, hogy a miniszter „szigorú” parancsával éles ellentétben az alantas tanügyi közegek így merjenek cselekedni, még pedig tanügyiileg is lehetetlen módon, hogy arra kötelezzék azt a hatodik magyar osztályt végzett diákokat, hogy egyszerre minden tantárgyat szerb nyelven tanuljon. Mivel pedig Gárics ur az idén nem egy, hanem igen sok diákkal így cselekedett, követeljük Vukicsevics miniszter urtól, hogy teremtse rendet a suboticei gimnáziumban. Egyébként a Radics-párti Paszarics közoktatásügyi államtitkár ur figyelmét is felhívjuk erre az esetre.

Arról már nem is merünk beszélni, hogy ugyancsak Gárics ur egyetlen állami és egyéb köztisztviselőnek a gyermekét se vette föl a magyar tagozaton a következő osztályba, mert hiszen még majd itt is ránk bizonyítják, hogy ez is az alkotmány következő — már említett — passzusa alapján történt, hogy: „A tudomány szabad s az állam védelmét és támogatását élvezi”. Szép kis szabadság, — szép kis védelem, — szép kis támogatás, — és szép kis élvezés!

•

A legnagyobb amerikai léghajó pusztulása

A legnagyobb amerikai kormányozható léghajó, a „Sheuandoah”, tegnap az orkán áldozata lett s a szerencsétlenség folytán a léghajó személyzete közül 13 ember az életét vesztette. A katasztrófa részletei ezek:

A Seuandoah tegnap délelőtt szállott fel Lakhurston 42 főnyi személyzettel. Cumberland város felett érte utól a szerencsétlenség a léghajót, ahol kitört a vihar. A városból távcsövel nézték az emberek a léghajó utját és észrevették, hogy a személyzet elvesztette uralmát a léghajó felett. A Seuandoah a viharban

oldalra fordult, majd két részre szakadt. Az egyik fele azonnal lezuhant, a másik része pedig még félóráig kóválygott a levegőben, majd egy kis erdő szélén simán leszállott.

A 42 főnyi személyzet közül 13 ember meghalt, kettő életveszélyesen megsebesült és 4 eltűnt.

Utóbbiak kétségkívül a léghajó kettéválásakor lezuhanhattak a földre. A személyzetből 23 ember sértetlenül maradt.

•

KISEBBSÉGEK

(—) **Hazaárulási per hétszáznegyvenhárom vádlottal.** Athénben tegnapelőtt kezdtek meg annak a hazaárulási pernek a tárgyalását, amelynek jórészt bolgár vádlottjai összeesküvést szerveztek azzal a céllal, hogy Görög-Macedoniát az országtól elszakítsák és Bulgáriához csatolják. A per hétszáznegyvenhárom vádlottja tizenhét hónap óta van vizsgálati fogságban. Szófia lapok a görög kormányra hátrítják a felelősséget, miután az kíméletlen elnyomó politikát folytat összes kisebbségeivel szemben.

(—) **Nincs paktum Erdélyben.** Az egyik kolozsvári lap néhány nappal ezelőtt azt a feltűnést keltő hírt közölte, hogy az erdélyi Magyar Párt paktumot kötött a román Nemzeti Párttal. A közlemény megjelenése után a hírlapi nyilatkozatok egész áradata indult meg, s végül megállapítást nyert, hogy paktumról szó sincs, s a hírt elsőnek közlő lap is beismeri, hogy a „paktum” mindössze egy magánbeszélgetés, amely Sándor József parlamenti képviselő és a román Nemzeti Párt elnöke, Maniu Gyula között folyt le Kolozsvár és Brassó között — a gyorsvonaton...

(—) **Jaj a szerkesztőknek.** Kolozsvárról jelentik: Marosvásárhelyt „A Világ” címmel magyar nyelvű hetilap jelenik meg, amely főképpen a városi adminisztráció hiányosságait ostromozza fáradhatatlanul. A kis lap bátor írásmódora sokat bosszantotta Major Viktor prefektust, aki minden lehetőséget kihasználva, hogy a lap megjelentetését lehetetlenné tegye. Az ügyészségen keresztül megvonatta a lap közlőjogát, cikkeit előzetes cenzúra alá vetette s amikor mindez nem használt — egyszerűen megfellebbezte a felelős szerkesztő román állampolgárságát.

(—) **Vizsgáznak a tanár urak.** Nagyváradról jelentik: A nagyváradai magyar tanárok vizsgájára, amely *Pteancu* dr. vezérinspektor elnöke alatt folyt le, 79 állami és kisebbségi iskolai tanár jelentkezett vizsgálatra. A vizsgálat huszonkilenc jelentkezettnek sikerült, tizenhatet javítóvizsgálatra utasítottak, kilencen elmaradásukat elfogadható okkal igazolták, huszonnégyen azonban véglegesen elbuktak s ezek elvesztik állásukat.

(—) **Tempora mutantur...** Tomanek és Juriga ismert szlovák népvézerek ellen — mint pozsonyi távirat közli — a pozsonyi ügyészség vádiratot adott be amely szerint a két szónok egy Modorban megtartott népgyűlésen a csehek kikergetésére izgatta a tót lakosságot. Merjük állítani, hogy Juriga ezelőtt tíz évvel álmodni se mert volna egy ilyen vádiratról...

(—) **Menjenek a Népszövetséghez!** Kolozsvárról jelentik: Makkay Sándor az erdélyi református egyházkerület főjegyzője és Fejes Áron, a nagyenyedi Bethlen-kollégium rektor-professzora a napokban kihallgatást kértek Bukarestben a román Pribicevicstől, Anghelescu közoktatásügyi minisztertől. A titkár azonban ismételt sürgetésre sem engedte a miniszter elé a két küldöttet, s állandóan arra hivatkozott, hogy a miniszter úr nem hajlandó szóba állni velük. Vitatkozás közben megjelent az ajtóban Anghelescu miniszter, aki röviden ezeket mondotta a két küldöttnek:

— Minek jönnek hozzám? *Menjenek a Népszövetséghez!*

A miniszter államférfihoz egyáltalán nem méltó viselkedése egész Erdélyben óriási feltűnést kelt.

3

a kislány

ma este a Slobodában

A MUNKÁSADÓ ÉS A VÁROSI ADÓ

Újabb komplikációk a munkásadó körül

A noviszádi városi adóhivatal félszázaléknál több városi adót követel

Az érdekelt munkaadók részéről szinte kifogyhatatlan a panasz a munkásadó és különböző járuléki kiszámításának nehézségei és állandó komplikációi miatt. Bármilyen finanszírozási is kénytelen előlépni a munkaadó, az egyes hivatalokban folytonos meglepetések és olyan tapasztalatok érik, amelyek halomra döntik a munkásadó kiszámításáról addig felállított teóriáit. Amint ismeretes, a törvény úgy intézkedik, hogy a kétszázalékos munkásadó után az egyes városok még egy félszázalékos városi adót szedhetnek. Az egyik noviszadi munkaadó pénteken több munkásának heti 15.085 dinár összjövedelme után le akarta fizetni ezt a félszázalékos városi illetéket, de a 75 dinár és 45 para helyett az adóhivatalban egészen váratlanul 94 dinárt és 60 parát követeltek tőle ilyen címen:

Városi adó	56 60 D.
Iskolai adó	22 80 „
Köveztvám	15 20 „

A kétszázalékos munkásadó kiszámításában tiszteletreméltó jártasságot szerzett munkaadó megzavarodva sietett haza, ceruzát fogott és megpróbálta kiszámítani, hogy a város ezen jövedelmeit milyen kulcs szerint számítja ki. Vizsgálódásainak eredménye a következő:

Városi adó	0 37 százalék
Iskola adó	40 30 „
Köveztvám	26 96 „

Szükségesnek tartjuk hangsúlyozni, hogy az adóhivatal az érdeklődőnek semmiféle felvilágítással nem szolgál, s ezek a százalékszerű adatok csupán a munkaadó magánvizsgálatából folytatott vizsgálódásainak eredményei. Miután a város által kivetett összeg több, mint az a fél százalék, amelynek kifizetésére a törvény a munkást kötelezi, kíváncsiak volnánk tudni, hogy kinek van igaza? A törvénynek-e, avagy annak a rendszernek, amelyet Noviszád városa alkalmaz.

Amerikai konzorcium akarja bérbe venni Palicsot

Palicsfürdő és a vihar — A vihar megmutatta, hogyan kellett volna széppé tenni a fürdőhelyet

A minapi vihar nagy károkat okozott az egész Bácskában, de különösen az északi részen pusztított és Subotica környékén mindent megrongált. Legrettenetesebb a látvány a város melletti gyönyörű fürdőhelyen, Palicson: itt a fenyveserdőben és a nagyerdőben a felénél több fát kidöntött, éppen a legnagyobbakat, a legszebbeket. A vihar után az erdők sétatujain sehogyse lehetett áthatolni a sok kidőlt fa miatt. Ezek még a mainapig is elzárják az utakat, mert hiszen minden szegény embernek van otthon is javítani valója, nem igen akad napszámos az ilyen nagyobbarányu rendcsinálásra.

A viharnak ez a nagy pusztítása megmutatta a fürdőigazgatóság és Palicsfürdő gazdájának, Subotica városának, hogyan nem kellett volna gazdálkodni ezen a szép helyen már évek óta; illetve mit kellett volna csinálni a fürdőnek világhírűvé tételére. A vihar ugyanis a földmivésiskolához vezető fenyvesnek amugy is ritkán álló fái közül majdnem a felét kidöntötte, míg a kiserdőben levő fenyvesben egyetlen fának se törte le egy ágát se. Mindenki bámulta ezt a dolgot, de mindenki mindjárt meg is értette. A palicsi fürdőigazgatóság ugyanis az utóbbi 4 év folyamán minden évben ritkította a földmivésiskola útján levő fenyveset, minden ok nélkül, úgyhogy ezen a legszebb részen már az idén nem lehetett délutánonként olyan árnyékos helyet találni, ahol a fürdővendégek pihenhetek volna. A ritkán álló fák aztán kedve szerint döntötte ki a szél, holott ugyanakkor a másik fenyvesben a sűrűn álló fák galyai egymásnak dőltek és a vihar óriási ereje se tudta egyik fát a másiktól eldönteni.

Ugyancsak óriási a pusztítás a fürdő mellékutain, amerre 3—4 évvel ezelőtt a szép vastag akációkat derékban kettéfűrészelték és emiatt azoknak a friss hajtásait a szél eddig is minden évben többször kitörte.

Tavaly és tavalyelőtt a fürdőigazgatóság a palicsi park nagyerdőjéből és kivágott minden megtermett fát és most — nem tudván egyik fának a koronája a másikat megtartani, amint a szél hajtogatta — minden még meglévő nagy fát kidőlt. Így legalább Subotica város tanácsa elhiszi a természet erőinek azt, amit éveken keresztül nem akart hinni az újságíróknak, akik mindig szót emeltek a szép fürdőhelyen végzett vandál fairtas ellen.

De hiába volt minden újságcikk, az irtás folyt tovább, minden terv nélkül, úgyhogy egyszer a teknőcsináló cigányokra bízta a fürdőpark kivágandó fának a kijelölését. Azok persze a legegészségesebb fákat vágták ki, mert azokból kerültek ki a legszebb teknők. S a fürdőigazgatóság is örült, mert fele teknő a városé lett (a jövedelemből persze percentet kapott a fürdőigazgató).

Az az amerikai cég, amely a szuboticei villanytelepet kezei közé vette, úgy halljuk, hosszú bérletbe akarja venni a Palicsfürdőt is (negyven esztendőre), hogy világfürdőt csináljon belőle (és mellékesen jó üzletet). Reméljük, hogy a város a közelmúlt tapasztalatai után nem sokat törí a fejét és megkötí a megfelelő feltételek mellett a bérleti szerződést, mert városi kezelésben 2—3 év alatt futóhomok lesz a kiesfürdő helyén, amint volt 30 évvel ezelőtt, mikor a „síró” homokot befásították.

Mi történik Olaszországban?

Mussolini a rettenetlen — Jövendő nagy olasz tervek

Franciaország gyarmatháborúba keveredett, amik óriási pénzáldozatokba kerülnek. Angliát a munkanélküliség terhe nyomja s az indiai kérdés rendezése izgatja, addig az entente harmadik nagyhatalma Itália boldogan élvezi a szentív guruló aranyait, s Itália nagyhatalmának terjesztéséről és nagyobbitásáról ábrándozik a „duce”, mint Mussolinin általánosan nevezik.

A külföldi lapokban Mussolini legmeghittebb barátja Giulio Franchetti tábornok érdekes nyilatkozatban árulja el Mussolini terveit.

Mussolini a rettenetlen

Többször hangoztatták már azt, hogy az olasz diktátor helyzete megrendült. A külföld különösen abban látta Mussolini hatalmának gyengülését, hogy nem kevesebb mint négy miniszteri tárcát tartott meg magának nevezetesen: a hadügyi, a tengerészeti, külügyi és miniszterelnöki tárcákat.

Ennek oka pedig az, hogy az ország sokkal szenvedett a nevezett tárcák költségeinek terhe alatt s hosszas vitákra adott alkalmat különösen a hadügyi tárca költsége, mert volt egy párt amely azt akarta, hogy az ország su-

lyos gazdasági helyzete miatt a hadsereg létszámát csökkentették, a másik párt ellenben amellelt kardoskodott, hogy Olaszországnak erős hadsereget kell fenntartania. A diktátor erre egy tollvonással véget vetett a vitának s a hadügyi s vele szoros összefüggésben levő tengerészeti és külügyi tárcákat magának tartotta fenn s így egyszerre négy miniszteri székhely a tulajdonosa. Így akarja keresztülvinni azt a tervét, hogy költségmegtakarítással érzelemben, energiában, honszeretben és tettekkészségben megbízható erős hadsereg álljon rendelkezésére.

Ezzel a tényével Mussolini tekintélyét annyira emelte, hogy előtte mindenki meghajolt, de ami őt terveiben még rettenetlenebbé teszi az a tudat, hogy a hadseregen kívül egy kipróbált gárda veszi körül, amely gárdából hosszú sora kerülne ki azon férfiaknak, akik, ha a diktátort orgyilkos kéz ledöfné, készek az ő tervét és munkáját befejezni.

Az olasz néppárt halála Mussolini ereje

A régi híres olasz néppárt ma elvesztette teljesen a vezető szerepét, ami pedig Mussolini erejét növelte, mert a néppárban nagyon sok olyan elem volt, amely inkább a kommunizmushoz huzott mint a nemzeti eszméhez és így magában viselte a halál csiráját.

Sokan ugyanis csak olyan feltétellel álltak be néppártba, ha mások tulajdonából földet kapnak. Don Sturzo, a néppárt elnöke, csak hogy pártját növelje, mindent megígért. Ezt a hódítást azonban nagyon drágán fizette meg, mert 1919-től 1922-ig Firenzétől, Bolognáig délre egész Ankonáig a kommunizmus olyan erős volt, hogy az egyházi körmeneteket meg se lehetett tartani. Mussolini látva tehát a néppárt irányelveinek tarthatatlanságát s vezérének Don Sturzonak a felforgató elemekkel tehetetlenségét, a párt befolyását lehetetlenné tette, s most a fascista rendszer alatt azt érte el a „duce“, hogy minden egyházi ünnepélyt a legnagyobb disszidálással ülnék meg s a körmenetek élén a diktátor rendelkezésére a polgármester halad.

Mussolini nagy terve

A diktátor szeme előtt Anglia és Hollandia példája lebeg. Mindkét ország óriási gyarmatbirodalmának köszöni jólétét és gazdasági fejlettségét s a háboru előtti Franciaország is gazdag volt, mert tengerentuli gyarmatait jobban kitudta aknázni s az állam vagyonát fokozták a gyarmatok jövedelmei.

Mussolini előtt is ez a cél lebeg: gyarmatot! Ehhez azonban egységes nép kell, amit csak úgy lehet elérni, ha megakadályozzák a lábrakapott destrukció évezredes tradíciókat lábba tapodó munkáját s ha megvédik a népet szent hitében. Így lesz az ország egy akaratnak a kifejezője. Amikor ez megtörtént, akkor Olaszország nemcsak követeli, hanem el is foglalja a nagy nemzetek közt azt a helyet, mely hozzája méltó.

Olaszországnak igen is szüksége van gyarmatokra, hogy népét el tudja helyezni. Az olasz föld nem bírja eltartani mostani lakóit sem, pedig az olasz egészséges faj s évről-évre gyarapodik a nép száma. Az Appennini félsziget pedig kicsiny arra, hogy a népet eltartsa s azért Mussolini mint előrelátó államférfi arra törekszik, hogy gyarmatbirodalmat alapítson s így az egyre szaporodó olasz nép jólétéről gondoskodjék.

Franchetti tábornok, a „duce“ legjobb barátja így adta elő a jövőndő nagy olasz terveket, amelyeknek létesítője Mussolini a rettenetlen. Ha Francia és Angolország gyarmati ereje gyengül, az olasz terv nem is olyan kivihetetlen. (i. r.)

A MAI NAP
2 dináros napilap,
Az Olság
Rejtvény Uiság
Népszava

kapható minden lapárusnál.

A JELENKOR PRÓFÉTAJA TOLONCUTON

Öt év múlva itt a világ vége

Térités a rendőrségen — Mikor volt a vízözön?

Jövőre új világháború lesz

Elpusztulnak a nemzetek és csak egy marad meg — Egy akol és egy pásztor

A novisadi város házában földszintjén a négyes számú szobában ül Rogulja Milos rendőrkapitány, a csavargók réme. Hozzávicszik az utcán talált kiskorú csavargókat épen úgy, mint azokat a felnőtteket, akiknek a városban való tartózkodása épen nem a legkívánatosabb. Rogulja kapitány nagyon jól ismeri a maga embereit, s szinte közmondásszerű nyugalomával intézi el az eléje kerülő csavargókat és toloncolja őket illetőségi helyeikre.

Tegnap nem mindennapi látogatója volt a csavargó osztálynak, körszakállas, hosszúhajú, kékszemű, derűsarcu embert állított elő az egyik rendőr. Franja Vidákovicsot. Nem ismeretlen a novisadi rendőrség előtt. Három hónappal ezelőtt a templom előtt prédikált a tömegnek, amiért a rendőrség eltoloncolta Novisadról illetőségi helyére Szontára. Tegnap azonban ismét feltűnt Novisadon és így került Rogulja Milos kapitány elé.

— Hogy mert maga Novisadra jönni? kérdezte tőle a kapitány.

— Nem jöttem én kérem — válaszolt Vidákovics — hanem küldtek. Kamenicán beszéltem a népnek, de a jegyző azt mondta, hogy nem kellenek olyan papok, akik az utcán prédikálnak és ezzel Novisadra kísértetted. Pedig még csak egyszer beszéltem a népnek Kamenicán, holott még nagyon sokat kellett volna nekik mondanom. Két részből álló beszédemnek csak első részét mondhattam el azt, hogy mi volt, de hogy mi lesz ezután, már nem mondhattam meg. Pedig a könyvek mindent megmondanak, csak olvasni kell tudni bennük. Megmagyaráztam nekik Kamenicán, hogy a vízözön 1552 évvel volt az első ember pár megteremtése után. Krisztus urunk pedig 4000 évvel született azután, hogy Noé bárkája megakadt az Ararát hegyén. Nem akarok én mást csak azt, hogy az emberek magukba szálljanak és bűnbocsánatot tartsanak,

mert közeleg a világ vége.

Ezekiel próféta környvének V. fejezetében megjósolja, hogy mik az előjelei a vég elkövetkeztének.

Eljön az idő mondja Ezekiel, amikor a kocsis ló nélkül szalad; majd hát mit mást jövendőt meg ebben a próféta, mint az autót és villamost. De nemcsak ez a vég előjele, hanem a bubifrizura és simmi szoknya is, mert világosan meg írja Ezekiel VII. fejezetében, hogy

Negyvenmillió dolláros örökség

Mammutvagyonot örökölt ismeretlen amerikai rokonától egy vasgyári mérnök — A szerencsés örökös még egy dollárt sem kapott, de nyugalmanak már vége

Párisi levelezőnk írja: E pillanatban bizonyára nincs irigyeltebb ember Franciaországban, mint Stewart Henrik, a skót származású lille-i mérnök, aki máról-holnapra még amerikai méretek közt is mesebeli örökséghez jutott.

M. Stewart, szokásához híven, a lille-i vasgyárból, ahol dolgozott, ebédelni tért haza családjához, midőn a kapuban egy sport kosztümbe öltözött ur szólította meg angolul:

— Mister Stewart-hoz van szerencsém?

Stewart igenlő válaszára az idegen így folytatta:

— Akkor hát közölnöm kell önnek, hogy rokonának, Mr. Stewartnak özvegye San-Francisco-ban ez év februárjában meghalt. Örökössei, fia M. Stewart és leánya, jelenleg a bragançe-i herceg felesége.

— Nem ismerem ezeket az embereket — vetette közbe a mérnök — bocsásson meg, de sietős dolgom van.

Az idegen nem hagyta abba mondanivalóját.

— Csak egy percre még uram, ugyebár ön Edimbourg grófságban született? Ugy-e

mielőtt az itélet napja jönne a nők'levágják hajukat és szűk zsákban fognak járni. És a pénznek akkor már nem lesz értéke, borzalmas háború pusztítja el a földet és gyermek fog gyermeket szülni. Mindez bekövetkezett már: a pénznek nincs értéke, a háború is sújtott benünket és 16—17 éves leányok mennek férjhez és szülnék gyermekeket. Hát a telefondrót micsoda? Megmondta Ezekiel: ha vassal lesz körülhálózva a világ tudd meg, hogy akkor itt a vég. Akkor az ifjak nem tisztelik az öregeket, és a népek fellázadnak császáraik ellen. A cár, Vilmos császár és a Habsburgok bukása mind ennek az igazolása. A tavalyi nagy árvíz is a vég előjele, mert megírta Ezekiel, hogy a hegyekben jég lesz, a folyók pedig kiáradnak.

Mindez már bekövetkezett, én pedig azt mondom, hogy

1930-ban itt a világ vége.

A folyó évben titkosan készülnek egy nagy háborúra, amely 1926 őszén fog kitörni és sokkal borzalmasabb lesz, mint az elmúlt világháború. Négy évig tart ez a háború, 1930-ban lesz vége és ezalatt elpusztulnak az összes népek és nemzetek egy kivételével. Akkor bekövetkezik az amit János megírta a jelenések VI. könyvében, hogy a földön egy akol és egy pásztor lesz és akkor itt a világ vége.

Mikor a csillagászok a Halley üstökös megjelenésekor azt mondták, hogy itt a világ vége, én megcáfoltam őket, mert még nem jött el az ideje, de most közeleg, ezért tartson mindenki bűnbánatot és száljon magába.

Rogulya kapitány szakította meg a prédikációt azzal, hogy intett a rendőrnek, vigye az állomásra a késői prófétát és szállítsa szülőfalujába Szontára.

Mély keserűséggel fogadta Vidákovics Franja ezt a hírt.

— Lássák uraim, ez a próféta sorsa — mondta. — Temerinbe, Topolyára és Szubotičára akartam menni a lelkeket megmenteni és most Szontára kell mennem, de mit tehetek én a jámbor szolga egy rendőr ellen, némán fejet hajtok és engedelmeskedem.

Még egy kérdést intéztünk a prófétához: Miből él maga mester?

— Aki a mezők liliomairól és az erdők madarairól gondoskodik, az nem feledkezik meg rólam sem, — válaszolta és szomorú arccal indult az ajtó felé, követve egy rendőrtől

HIREK

1925. szeptember 4 Péntek

Római katolikus: *Viktorin* pk. vt. Protestáns: *Viktorin*. Görög keleti: *Lupus*. A nap kel 5 óra 05 perckor, nyugszik 6 óra 14 perckor. A hold kel 10 óra 17 perckor, nyugszik: 8 óra 14 perckor. — Nemzeti Színház: Petrovics Pecija: A csomó. Apolló mozi: A száguldó kerék I. rész.

— **Kóbor Tamást elítélték.** Szerdán ítélte három évi börtönre a budapesti törvényszék Benicky Ödön volt magyar belügyminisztert, tegnap ismét bíróság előtt állott Kóbor Tamással az „Az Ujság” volt felelős szerkesztőjével együtt. Ez alkalommal tiltott közléssel vádolta az ügyészség Benickyt és Kóbort, mert az „Az Ujság” közölte Benicky vallomását amit a vizsgálóbíró előtt tett a Somogyi-Bacsó gyilkosság ügyében. A bíróság tegnap délelőtt 11 órakor hirdette ki az ítéletet, amelynek értelmében Benicky Ödönt felmentették, Kóbor Tamást pedig egy havi fogházra ítélte. Kóbor Tamás megfélebberte az ítéletet.

— **Amnezia az engedély nélküli dohánytermelőknek.** Beográdi jelentés szerint az állami egyedúrság főigazgatósága ma rendeletet adott ki, amely hatálytalanítja azokat a büntetéseket, amelyeket olyan egyénekre róttak ki, akik az 1924. december 31-ét megelőző időben a megengedettnél több dohányt természetek. A rendelet amelyet a legutóbbi tizenkettő alapján adtak ki, részletesen kifejti, hogy a kegyelem voltaképpen kiterjesztése és meghosszabítása egy régebbi törvényes rendelkezésnek, amely az 1921. július 27-éig elkövetett jövedéki kihágásokra vonatkozott. Az új rendelet a fentebb említett esetekről szól, amikor az engedélyezett mennyiségnél több dohányt természetek és ezért a rajtakapott egyéneket megbüntették. Ha az eljárás ilyen esetben még folyamatban van, azonnal be kell szüntetni, a hozott ítéleteket pedig meg kell semmisíteni. Bírásgról vagy elzárásról szóló ítéletek végrehajtása már nem történhet meg, ha pedig valaki éppen jelenleg üli le büntetését, a hátralevő időt el kell engedniük. A bíróságok befizetését nem fogják kérni, a már lerótt összegeket azonban nem térítik vissza.

— **Ma kerülnek forgalomba az új ércpénzek.** A pénzügyminiszter közlése szerint a Narodna Banka ma szeptember 5-én fogja forgalomba hozni az új nikkelpénzeket. Kibocsajtásra kerül ötvenezer darab féldináros hetvenötezer darab egydináros és ötvenezer darab dináros nikkelpénz. A nagyobb pénzegységek ércpénzeit, valamint a további készleteket legközelebb hozzák forgalomba.

— **Egy felbontott eljegyzés számlája.** Budapestről jelentik: Erdekes kártérítési kereset felett hozott a tábla elvi jelentőségű döntést. R. M. budapesti lakos még 1919 novemberében eljegyezte R. J. vendéglős leányát, de később szülei ellenzésére az eljegyzést mégis felbontotta. A menyasszony apja kártérítési igényt jelentett be és a bíróságnál prezentált számlában 350 vacsora, 8 havi ellátás és 50 süteményes katonai csomag fejében 83 ezer koronát kért. A törvényszék megállapította az igény jogosultságát, mert a vőlegény alapos indok nélkül bontotta fel az eljegyzést és 64 ezer korona kártérítésére kötelezte az alperest. Közben évek teltek el, a magyar korona értékételenedett és a per felelőssége folytán csak most került a tábla elé. A tábla érdemben magáévá tette a törvényszék ítéletét, de a kárösszeget 4 millió 300 ezer koronában valorizálva állapította meg.

— **Mi van a suboticei könyvtárral?** Sokan bizanyára elcsodálkoznak, hogy még ilyen is van Suboticán. Pedig van. De sajnos csak annyiban van, hogy ládában elrátározva pihen. Akik figyelemmel kísérték nemcsak az elmúlt pár év, de a még jóval azelőtti idők

bácskai „irodalmát” t. illetve az itteni napilapokat, amelyek majdnem kizárólagosan képezik Bácska szellemeinek irodalmi megnyilatkozásait, számos alkalommal szörnyülködhetek együtt a cikkíróval, hogy „a suboticei könyvtár még mindig és mindig ládában hever”. Ugyis sokat hangoztatják ország-világszerte, hogy a dús gazdag Bácska, vele persze dús gazdag városai olyannyira elégedettek zsíros földjükkel, ritka bőségükkel, hogy a szellemekre kevés gondot fordítanak; ideje tehát hogy e város önértetére ébredjen, s a sokat emlegetett könyvtár ügyét rendezni kezdje. A nyári, szünidei hónapokban annyi olvasni, tanulmányozni vágyó intelligensebb ember nagyon nélkülözötte a meglévő és mégis fel nem használható szép könyvtár értékeit. Reméljük, e fontos ügy mihamarább a megvalósítás felé fog érni, hogy Subotica város olvasóközönségét a jövő nyáron már e hasznos és kellemes szórakozással is láthatja el, ami úgy hisszük, neki érdekében is áll.

— **Ismét szabad a házalás.** Annakidején jelentettük, hogy a kereskedelmi minisztérium megrendszabályozta a házalást, azt különleges iparendelvényhez kötötte, egyben megtiltotta, hogy mással házaljanak, mind háziipari cikkekkel. A kereskedelmi miniszter 6628. sz. alatt ma kiadott rendelete a korlátozó intézkedéseket hatálytalanította és a régi állapotokat állította vissza.

— **Betiltották Csuka János riport lapját „Az Uccá”-t.** Suboticáról jelentik: A suboticei államügyészség e hó 3-án kelt 4869-925. számú rendeletével „Az Uccá” további megjelenését betiltotta. A betiltásra Az Ucca legutolsó számában megjelent „Hol vagy István király?” című közlemény adott okot. Szeptember 4-én dönt ez ügyben II-od fokon a vádtanács.

— **Az Érdekes Ujság grafológusa Suboticán.** Vajda Ferenc budapesti lakos, az Érdekes Ujság grafológusa, néhány nap óta Suboticán tartózkodik és 50 dinárért analíziseket ad a hozzá fordulóknak. Suboticáról mint értesülünk Vajda Novisadra jön ahol szintén néhány napot fog ebből a célból tölteni.

— **Értesítés.** A kath. olvasó és gazda kör f. hó 7-én Dudarska (epres) ucca 18 szám alatt kedvező idő esetén az udvarban társas halvacsorát rendez, melyre a kör tagjait és annak vendégeit hívja meg. Egy teríték 25 dinár, előjegyezni lehet f. hó 6. este 8 óráig mindkét kath. kör szolgáinál és Ábrahám J. ur könyvkereskedésében. Megjegyzendő, hogy a halvacsorát egy apatini halász készíti el. Rendezőség.

— **Csábít a Kludsky cirkusz.** Becskerekéről jelentik: A rendőrségen ma egy kisírt szemű asszony jelent meg, aki eladta, hogy Vida Erzsébet nevű 15 éves leánya elszökött a Kludsky cirkusz egyik artistájával, aki azt ígérte neki, hogy „kötéltáncosnót” nevel belőle. A leány visszahozatalára a rendőrség megtette a szükséges intézkedéseket.

Siessen
jegyet váltani a
Száguldó kerék
előadásaihoz.

I. rész még csak ma és holnap.
II. rész hétfőn és kedden
az Apollóban.

Ha beiratta gyermekét,

ugy vásároljon az iskolaidényre **harisnyát** és **svattert** legolcsóbban a „Harisnyakirálynál”, **KLEIN JENŐ-nél, Novisad.**

— **Szépül Szubotica.** „Bácsország” nagy parasztfővárosa lassanként igazán fővárosi jellegűt kezd ölteni. Mindinkább szaporodnak a város minden főbb utain közlekedő tarka autóbussok, pláne az olcsóbb-drágább autók — velük párhuzamosan persze az autószerencsétlenségek is; összeütközik autó emberrel, villamos autóbusszal, a teherautó kocsiival és így tovább variálva, kombinálva és permutálva ez egyéb végtelen lehetőségeket. Most kezdtek meg munkába venni a szuboticei tisztai otthon alapos reroválását. Az épület régi, a sentai uton levő lovarda melletti egyemeletes ház. Magának a megépítésének stíljé is régi, de most a munkások nagy tömege fogott hozzá, hogy a régieből újat teremtsenek. Már egy hónapja, hogy elkészült, a sentai-uti kaszárnyacsoport mögötti kerttáblák helyén a tisztai üdülő a törvényszékre néző szép külsejű bejárattal. Tenniszpálya, büffé, gondozott sétány állanak állandóan a tisztikar rendelkezésére. Ha most még a tisztiothon is megfelelő külsőt fog nyerni, úgy teljesen gondoskodva lesz, hogy az itt szolgáló tisztak a gazdagságáról híres Szubotica is jól érezzék magukat.

— **Ma este három a kislány a Slobodában.**

— **Halálautó Amerikában.** Az Eszperanto Hirszolgálat jelenti, hogy Amerikában a nagy autólétszám korántsem kellemes jelenség a járókelők számára. Az egyesült Államokban 17,500,000 autó van és 1924-ben 1900 embert tehát naponta 52-t gyilkoltak meg az autók. Ezenkívül 420,000-t megsebesítettek, naponta tehát 1180 sebesült. A halottak között 5700 gyermek van.

— **Aki több, mint 30 évet aludt.** Hihetetlen, de megesett! Amint az Eszperanto Hirszolgálatnak jelentik, Svédország egy kis falujában Karlstatter Karolina nevű leány 1. éves korában ismeretlen okokból hirtelen elaludt és csak 43 és fél éves korában ébred fel. E rekordidő alatt mesterségesen táplált folyadékokkal. Felébredése után friss, egészséges és folytatja iskolai tanulmányait.

— **Nem vesz ki az indián faj.** Amerika indiánofiljei örömmel jelentik — a Magyar Eszperanto Hirszolgálat értesülése szerint — hogy az indiánok az utóbbi években örvedetesen szaporodnak. Ma már van 350,000 tisztafajú törzséletet élő és 60,000 Egyesült Állambeli állampolgár.

— **Három a kislány után tánc a Slobodában.**

— **A világháború könyvtára.** Newyorkból jelentik, hogy Bernhard M. Baruch, a williamstowni Institute of Politics megállapítója félmillió dollárt adományozott egy amerikai egyetemnek egy olyan könyvtár megalakítására amely felöleli a világháborúra vonatkozó összes politikai szempontból fontos katonai, gazdasági és társadalmi jellegű iratokat. A teljes tárgyalagosság érdekében a Carnegie Foundation gondoskodik az eredeti forrásmunkák összegyűjtéséről és megőrzéséről is. Ez a gyűjtemény, amelyet Hoover, az Egyesült Államok kereskedelmiügyi minisztere szervezett meg, már eddig mintegy 50,000 háborús kiadványt, az összes nemzetek a világháború ideje alatt megjelent és a háborúra vonatkozó irodalmi termékeit tartalmazza. Baruch és Hoover a világháború tanulságait akarják lerögzíteni Amerika számára. Kutatásai célja, hogy milyen módon lehetne megszüntetni a hadinyereséget és ezáltal meggátolni egy újabb háború kitörését. Hir szerint a gyűjtemények már eddig felhalmozott anyaga meghaladja a párisi Musée de la Guerre anyagának értékét.

— **Párnát lopott.** Tyoszics Lenka tegnap Nikovics és Ivkovic Pasic utcai üzletében ment bevásárlás ürügye alatt, míg az őt kiszolgáló segéd, Filipovics Milenko másfelé volt elfoglalva egy párnát dugott a táskájába; a segéd azonban észrevette és felelősségre vonta. Tyoszics Lenka erre kiszaladt az üzletből és a Natosevics nyomda udvarába szaladt, ahol a ládák közt elrejtette a párnát, amit a segéd ott megtalált. A rendőrség Tyoszics Lenkát átadta az ügyészségnek.

— **Ma van az első őszi táncmultság a Slobodában.**

— **Szeptember 15-én** kezdődnek az előadások a subotici gimnáziumban. A Subotici állami fugimnáziumban a pót- és javítóérettségi vizsgálatok miatt, melyek e hó közepéig eltartanak, az előadások csak szeptember 15-én kezdődnek meg.

— **Hány évesek az amerikai filmprimadonnák?** Newyorkból jelentik: Érdekes pikantériájú ügyet tárgyalt pár nappal ezelőtt a newyorki bíróság. A per vádlottja Wallace Clark, fiatal újságíró, még áprilisban egy közfelfűtést keltő cikket irt lapjában az amerikai filmstarokról, melynek keretében pontosan leközölte a közönség dédelgetett kedvenceinek születési éveit is. A cikknek ez a része szenzáció erejével hatott, mert a primadonnák évkorának a megállapításánál olyan adatok kerültek nyilvánosságra, melyek tulságosan kellemetlenül érintették az illető starokat. Természetesen, hogy úgy a primadonnák, mint a gyárak, rögtön pert indítottak a fiatal újságíró ellen és feljelentésüket azzal támasztották alá, hogy „legyenek bár igazak az adatok, akkor sem szabad a tökéletes filmmaszkirozás által a közönségnél előidézett illúziót ilyen durva megállapításokkal szétozlatni.” Bár a bíróság megállapította, hogy a cikkből közölt adatok szóról szóra megfelelnek a valóságnak, mégis helyet adott a nő javára a gyárak és primadonnák fentebb megokolt feljelentésének és a fiatal újságíróat száz dollár pénzbírságra ítélte.

— **Elfogott zsebmetsző.** Tegnap feljelentés érkezett a novisadi rendőrséghez, hogy Jakšics Zorka, vagy ahogyan még nevezni szokta magát, Brkics Róza többszörösen büntetett csalónő és zsebmetsző Novisadon tartózkodik. Egy városi detektív tegnap felismerte az utcán és bekísérte a rendőrségre, ahol őrizetbe vették.

— **Elloptak két tehenet.** Arsenin János 55 éves, Ruzka utca 63 számú házában lakó csordás tegnap reggel körülbelül 400 tehenet hajtott a kiszácsi uton a csordára. Köztük Peics Julianna két tehenét is. Ez a két tehén utközben valahol lemaradt a csordától amit Arsenin nem vett észre. Reggel hét órakor Peicsné kiküldte a fiát a csordára, nézze meg ott vannak-e a tehenek. A csordás és a fiu azonban nem találták meg a teheneket. Peicsné azért küldte fiát a csordára, mert veje reggel 6 órakor a Temerini országon látott egy embert, aki 6 tehenet hajtott. A tehenek között kettő szakasztott olyan volt mint Peicsné tehenei ezért Peicsné veje megkérdezte, az idegent, hogy honnan hajtja a teheneket? mire az azt válaszolta, hogy Novisadon vásárolta. Peicsné veje azt hitte, hogy anyósa talán eladta a teheneket és ezért nem is kérdezősködött tovább hanem hazahajtott kocsijával. Otthon megkérdezte anyósát mennyiért adta el a teheneket, arra a válasza, hogy nem adta el, mondta el, hogy az uton látta őket. A rendőrség a feljelentés után értesítette a szomszédos rendőrségeket a lopásról. Az egyik tehen sárga, a másiknak fehér a feje, törzse sárga fehér foltokkal. Értékük 15.000 dinár.

— **A Kamenica és Novisad között** utazó közönség érdekében ezen a héten megváltoztattuk a „LABUD“ nevű személyszállító hajónk menetrendjét és pedig oly értelemben, hogy a „LABUD“ ezentul nem fog a Szindikátus „Zlatorog“ nevű hajójával egyidőben közlekedni mint az eddig történt. — Az alábbi menetrendünk a mostan érvényben lévő hajózási Szindikátus menetrendje mellett minden tekintetben biztosítani fogja a közönség igényeit. Kamenicáról indul: 4, 5:20, 7:15, 9, 10:15, 11:30, 13:45, 15:45 és 18:45 órakor. Novisadról indul: 4:40, 6:30, 8, 9:30, 10:45, 12:45, 14:45, 16:45 és 19:15 órakor. Vasár- és ünnepnap szükség szerint közrekedik a hajó. A szünet idején a hajó délelőtt és délután kétszer áll meg Ribnyákon.

(x) **Tűzfát, kokszot, kőszent** mielőtt beszerzi, tekintse meg *Krajačević* fatelepét. Telefon 165.

ŐSZI ESTÉKEN az unalmat elűzi egy jó könyv. Ezt megtalálja a **Kardos kölcsönkönyvtárban**, Kr. Petra u. 19. (Az udvarban) 1598-1-2

Csak az újságírók játszanak holnap

A Macsva—NAK mérkőzés elmarad — Az újságírók a Karagyorgye pályán mérkőznek
A serleg már itt van

A vasárnapi sportesemények tegnap közölt beosztásában változás történt. Eredeti terv szerint kettős mérkőzés lett volna a NAK pályán. Előmérkőzést, a beogradi újságírók játszottak volna a sabáci Macsva ellen. Tekintettel azonban arra, az újságíróknak ezen mérkőzését hosszú hónapok előkészületei előzték meg, amelyek nemcsak az újságírók, hanem a városi hatóságok jóindulatu pártfogását is igénybevetették, a sportünnepély méltónak látszik arra, hogy ne előmérkőzés, hanem önálló játék keretében játszódjék le. A beogradiak már hetekkel ezelőtt megkérték a Karagyorgye pálya igazgatóságát arra, hogy engedje át a pályát a mérkőzés megrendezésére. A pályabizottság ezt a kérést teljesítette, sőt felszerelést is ajánlott fel.

A NAK futballintézősége lemondta a Macsva mérkőzést, bár csapata a sorsolás

szeszélye folytán november előtt alig mérkőzhet. Ezzel a dicséretre méltó gesztussal lehetőségessé vált az, hogy az újságírók sportünnepességét a legapróbb részletekig a már összeállított sorrendben rendezzék meg.

A sportünnepély délután öt órakor kezdődik a Karagyorgye pályán, Novisad csapata a már közölt összeállításban áll fel. A mérkőzés aligha végződik novisadi győzelemmel. De azért Beogradnak nem lesz könnyű dolga mert amíg tüdőből és kitartásból futja, a novisadiak mindent belevisznek a küzdelembe.

A harci vágyat nagyban emeli a beogradiak által felajánlott ezüst serleg, amely már megérkezett Novisadra és ott diszeleg családteként a Wagner kirakatban. A beogradi újságírók vasárnap délelőtt 9 órakor érkeznek. A stafétafutást és kötélhuzást a félidőben bonyolítják le.

A Sombori Sport Club tenniszversenye

A Szombori Sport Club tenniszszakosztálya szeptember 17- és 20-ika között tenniszversenyt rendez Bácska bajnokságáért. A versenyen a következő számok kerülnek kiírásra.

- 1) Férfi egyes: A vándorserleg és (Bácska bajnoksága).
- 2) Női egyes (Bácska bajnoksága).
- 3) Férfi páros (Bácska bajnoksága).
- 4) Vegyes páros (Bácska bajnoksága).
- 5) Női páros.

A versenyre a benevezéseket Radovics Jván Szombor zsupanjiska zgrada címre kell küldeni.

✱

Magyarázat a szelvénypályázathoz.

A nagy számban beérkezett pályázati szelvényekből azt látjuk, hogy a kitöltések rendszeretelensége a könnyen félreértésre adhat alkalmat. Legcélszerűbb szóval is kiírni, hogy például: Beograd győz 2:1 (1:1). A félidő tippje csak az egyforma végeredmény tippelés esetén jön számításba.

A jutalmak a következők:

- 1 üveg legfinomabb „SOA“ kölni viz.
- 1 üveg DIMOVICS-féle legfinomabb tearum.
- 1 Doboz „SOA“ pipereszappan.
- 1 kg. DIMOVICS féle pörköltkávét.
- A „Délbácska“ egy hónapi előfizetése.

Pályázati-szelvény

A vasárnapi mérkőzés eredménye:

Beogradi újságírók - Novisadi újságírók

Eredmény:

A pályázó neve és címe:

Nemzetközi gazdasági konferencia Bécsben

Szeptember 8-án, a bécsi Messe megnyitásának napján nyílik meg a nagyfontosságú tanácskozás

Bécsből jelentik: Európa legkitűnőbb elméleti és gyakorlati közgazdászainak egy csoportja fölhívást intézett a közgazdasági élet minden tényezőjéhez, amelyben szeptember 8. és 9-ikére, a bécsi mintavásár idejére közgazdasági konferenciára hívja meg Bécsbe mindazokat, akiknek elnyomorodott gazdasági életünk sorsa a szíven fekszik s akik annak komoly gyógyításához hozzá akarnak járulni. A felhívók a jelenlegi európai, különösen pedig közép-európai gazdasági krízis legmélyebb fokát a gazdasági javak cseréjének mesterséges akadályozásában látják. Minél szabadabban cserélődhetnek ki a gazdasági javak, annál ésszerűbb lesz az egész gazdálkodás, annál kiadósabban használhatók ki úgy a meglévő természeti lehetőségek, mint az emberi munkaerő.

Ma azonban Európában a gazdasági fej-

lődés ellenkező irányban látszik haladni, nem a kölcsönös kiegészítés és békés összeműködés, hanem mindig erősebb, mindig ellenségesebb elzárkózás irányában. Ennek következményei már mindenütt észlelhetők: drágulás, az életrívó súlyyedés, az egzisztenciák bizonytalansága, munkanélküliség, tulajdótlanság, nélkülözés és nyomor a szélesebb néprétegekben s távolabbi következményképpen növekedő demoralizáció s a kulturális élet elrettentő lesúlyyedés.

A konferencia foglalkozni fog a gazdasági háboru hatásával a termelési költségekre, az élelmiszerraktárakra, bérekre és fizetésekre, a munkapiacra, a vállalkozói jövedelemre, a javak fogyasztására, a tőkeképződésre, a hitelre, a kamatlábra, a versenyképességre, a technikai és kulturális fejlődésre.

Kirekesztetik a konferenciáról mindenféle

politikai megnyilatkozás. A gazdasági-politikai radikálisnak sem szabad kifejezésre jutnia a konferencián, amelynek alaptétele, hogy a főnálló érdekek lehetőleg kiméltessenek, úgy-hogy a folytonosság a gazdasági fejlődésben lehetőleg megőriztessék. A felhívást aláírók között szerepelnek többek között Prof. Arndt Frankfurtról, Sir Hugh Bell Londonból, Wedgewood Benn Londonból, Lujo Brentano Münchenből, Breisky volt kancellár, a Budapesti és Londoni Cobden Club, a Londoni Szabadkereskedelmi Társaság, a Csehszlovák Nagykereskedők Szövetsége, a Csehszlovák Kereskedelmi kamara, a Német Szabadkereskedelmi Szövetség, Fisher Unwin Londonból. Van Gijn volt holland pénzügyminiszter, Gotheim Berlinből, Gratz Gusztáv Budapestről, az Olasz Szabadkereskedelmi Liga, Prof. Herzner Berlinből. A csernovitzi, lembergi, stb. kereskedelmi kamarák, a Hansabund, Hantos volt államtitkár Budapestről, a Holland Szabadkereskedelmi Szövetség, a budapesti Kereskedők Társasága Wirth, stb. stb.

A kendertermelők a kartell ellen

A bácskai német kendertermelők tegnap Noviszadon a Fehér Ökör éttermében értekezletet tartottak, amelyen állást foglaltak a kendergyárak kartellje ellen. A konferencián több felszólalás után hat pontból álló határozati javaslatot fogadtak el, amely a következőket tartalmazta:

1. Meg kell kérni a kereskedelemügyi minisztert, hogy ne ismerje el a kendergyárak kartelljét.
2. Felkéri az Agrária elnökét dr. Krafft István képviselőt, hogy lépjen érintkezésbe a külfölddel a kendernek ott történő értékesítése céljából. Ugyancsak keressen építkezést külföldi tőkéssekkel, hogy a kendertermelők előleget kaphassanak a termésre.
3. A gyárakkal kötött szerződéseket fel kell bontani, hogy a termelők ne szállítsák olyan olcsón a kendert.
4. Az Agrária organizálja a kender exportot. Azonkívül az Agrária vidéki fiókjai váltsák be a kendert.
5. A termelők az idej termést ne adják még el.
6. Az idej termést március végéig fel lehet dolgozni. A tavalyi termésből még sok kender maradt vissza, ami most szállítható.

(=) **A színház kapunyitása.** A novisadi Nemzeti Színház ma nyitja meg kapuit Petrovics-Pecija sikerült komédiájával a „Csomó“-val. A darabot Brana rendezi, a vezetőszerepeket pedig az ujonnan szerződött tagok, Petrovics Zorka, Divják Nikola és Gez Jovan alakítják. — Vasárnap a „Nebántsvirág“ című operett van műsoron Michl Milkával, a zagrebi színház volt tagjával a címszerepben. A „Nebántsvirág“ Michl Milka egyik legjobb alakítása. — Kedden ismét operett előadás lesz, a „Bajadért“ adják. — Szerdán pedig Dario Nikodemi nagyhatású darabja a „Tökmag“ (Scampolo) van műsoron.

(=) **A NAK vasárnapesti tánccal egybekötött kabaréjának műsora:**

1. Nyitány. Játssza a NAK zenekara.
2. A tacsvonalon. Futball tréfa. Előadják: Klippel Idus és Kovács Mihály.
3. Smoncák. Előadja: Diener Gyula.
4. Menedékház, avagy Tüdő karrierje. Bohózat. Előadják: Szkcicsák Károly—Igazgató; Szkcicsák László—Lencse, szolga; Kovács Mihály—Tüdő, egy jelölt.
5. Kuplék és szatírok. Előadja: Fehér György.
6. Parasztfurjang. Egy régi főtárgyalás. Előadják: Klippel János—Bíró; Szedmina Vendel—Jegyző; Paszt Ernő—Védő; Kutsner Géza—Ügyész; Kovács Mihály—Vádott, Duhaj Pista;

Szkcicsák László—Panaszos, Bicskás Józsi.

7. **Táncos jelenet.** Előadják: Szegedi Ilonka, Timpauer Ilonka és Diener Gyula.

8. **Homokzsák.** Bohózat, egy felvonásban. Írta: Szőke Szakáll. Előadják: Abonyi Árpád—Kobrechel Lajos; Abonyi Károly—Topal Imre—Abonyi Imre—Paszt Ernő; Abonyi Pirike—Kovács Juci; Páncél Manó—Diener Gyula; Berendné—Klippel Ida; Zanutti—Szimics Lajos; Zanuttiné—Szűcs Mancika; Schelinger b.—Szkcicsák László; Dr. Répásy—Szkcicsák Károly.

Az előadás esti fél 9 órakor kezdődik a Lövöldében, s azt megtartják kedvezőtlen idő esetén is. Belépődíj személyenként 15 dinár.

Szept. 4	Zürich zárlat	Beograd zárlat	Zagreb zárlat	Newyork zárlat
Beograd	9.225	—	—	178.1/8
Zürich	—	1087.75	1088.	1933.
Newyork	518.—	56.20	56.25	—
London	25.10	273.20	273.25	487.75
Páris	24.30	267.—	265.50	469.—
Milano	20.70	227.—	225.25	400.—
Prága	15.35	166.75	166.7/8	296.25
Berlin	—	1341.—	1340.—	2380.—
Budapest	0.007270	—	—	14.—
Brüsszel	23.10	—	—	444.—
Bécs	—	0.0797—	0.079450	14.—
Bukarest	2.60	27.50	—	—
Amsterdam	—	—	—	4062.—
Szofija	—	41.—	—	—
Krisztiania	—	—	—	—
Szalóniki	—	85.—	—	—
Varsó	—	—	—	—

Beogradi tőzsde

1925 szeptember 4, 5 óra

Bécs	0.0795—	Prága	166.75
Páris	266.—	Zürich	1087.50
Milano	225.50	London	288.—
Newyork	56.25	Budapest	—

Irányzat: mind pénz, kissé erősebb

Zagrebi tőzsde

1925 szeptember 4, 5 óra

Bécs	0.079250	Prága	169.5/8
Páris	265.—	Zürich	1088.—
Milano	222.50	London	273.3/8
Newyork	56.25	Budapest	0.0783—

Irányzat: mind pénz, szilárd

Chicagol terménytőzsde

1925 szeptember 4, 5 óra

Buza	Tengeri		
Szeptember	154.3/8	Szeptember	100.50
December	154.1/8	December	88.50
május 1926	158.3/8	május 1926	92.7/8

Irányzat: buza szilárd, tengeri bizonytalan (AVALA)

Novisadi terménytőzsde

1925 szeptember 4. (Hivatalos jegyzések)

Buza

bácskai vasuti áru 77-78,	kötés	240.—
bácskai tiszai hajóáru	kötés	252.50
októberi árujegyzés		257.50
novemberi árujegyzés		267.50

Buzaliszt

2. számú, két vagon	kötés	362.50
fehér liszt	kinálat	420.—

Buzakorpa

bácskai állomás, juta zsákok	kötés	130.—
------------------------------	-------	-------

Tengeri

bácskai vasutállomás	kötés	175.—
ljubljanai paritás	kötés	215.—
októberi új tengeri	jegyzés	110.—
december-januári	jegyzés	125.—

Árpa

65 kg-os minőségű	kötés	210.—
-------------------	-------	-------

Zab

kinálat	155.—, kereslet	150.—
---------	-----------------	-------

Bab

bácskai vasutáru	kötés	220.—
szerémi	kötés	240.—

A HÉT HUMORA

A munkanélküli

Egy templom lépcsőjén ült egy koldus, aki a templomba igyekvőket a következő szavakkal kérte adakozásra:

— Jó emberek, legyenek könyörületsek egy szegény munkanélkülihez!

A templomból kijövet egy idősebb hölgy, miután némi alamizsnát adott a koldusnak, megkérdezte, hogy régen van-e már munka nélkül, mire a koldus felelte:

— 1874-ben születtem.

Névnapi ajándék

A férj nevenapján a feleség közeledik hozzá, kezében egy rejtélyes csomagot tartva.

— Ma, — mondta — neked nevednapja van és nézd csak milyen ajándékot vettem neked. Ime, itt van egy finom velencei metszett tükör, melyet toilette asztalomon igen előnyösen használhatok és itt van egy kis inga óra, mely az én szalonomnak a legszebb díszé lesz. És te mit fogsz venni a te kis feleségecskédnék?

— Eppen most gondolkoztam azon. Veszek egy tajtékipipát és egy borotvát.

Tébolydában

Egy ur hivatalos engedéllyel meglátogatott egy vidéki elmeógyógyintézetet. Midőn az igazgató az intézetet végigvezeti, egyszer csak megszólal a látogató:

— Nézze igazgató ur azt a nőt, aki most az udvaron keresztülmegy. Mily borzasztó nézése van. Nem veszélyes?

— Némelykor, — felelte az igazgató. — De akkor miért engedik szabadon sétálni?

— Neki nem parancsolhatok. — Hát nem öntől függ, hogy az a nő hogyan járjon-keljen?

— Nem tőlem függ, mert az a feleségem.

Skóciában

Néhány évvel a háboru előtt egy híres magyar archeológus Skóciába ment egy bizonyos kutatásának kiegészítésére és tisztázására.

A vendéglőben, ahová ebédelni ment, a pincér kérdezte:

— Milyen italt parancsol?

— Skót bort.

— Skóciában bor nem terem.

— Akkor mit lehet inni?

— Skót whiskyt.

— Adjon akkor skót whiskyt.

Elérkezett a vasárnap és archeológusunk halk hangon kérte a pincértől a whiskyt.

— Ma nem lehet adni, — szólt a pincér — mert vasárnap tiltva van szeszes italok eladása.

— Hát mit lehet vasárnap inni?

— Skót limonádét.

— Es mi az a skót limonádé?

A pincér körülnézett és midőn meggyőződött, hogy senki sem hallja, halk hangon mondta:

— Ugyanaz a whisky; csak hogy vasárnap kicseréljük a palack feliratát.

Tojáskereskedésben

— Micsoda tulzás! más fél dinár egy tojás?

A segéd, aki nagy szocialista, méltósággal:

— Ne tessék elfelejteni, hogy egy tojás egy napi munkája minden tyuknak.

Zeneműkereskedésben

Párbeszéd egy zeneműkiadó és egy Szerző között.

— Az ön kiadványai között vannak oly művek is, amelyeneket még Verdi vagy Offenbach sem tudtak írni.

— Igazán? — kérdi a kiadó örömmel.

— Igen, — válaszolt az író, — itt van például egy, melynek címe „Dal az aeroplánról“ és itt egy másik „Rádió-kuplé“.

Szerkesztésért felel: TOMÁN SÁNDOR

Kiadó: „DÉLBÁCSKA“ lapkiadóvállalat

APRÓ HIRDETÉSEK

NYOMDAI MUNKÁKAT olcsón és izléseken készít Farkas és Dürbeck könyvnyomda Novi Sad, Željeznička ul. 30. szám. Telefon 488.

Elméleti és gyakorlati oktatást: **HEGEDŰN**, zene- és művészet-történelemben, rajzban és festészetben ad szeptember 1-től Vitaliani Róbert (akadémikus) Dunavska ul. 4.

KÖZÉPKORU NŐ HÁZ-VEZETŐNŐNEK vendéglőbe azonnal felvétetik. Bővebbet a kiadóban. 1612-1

ÖTVENEZER DINÁR hozzájárulással 3 év óta fennálló, jól jövedelmező vállalatot **TÁRSAT** keresek. Ha a társ személyesen is részt akar venni a vállalat vezetésében, tisztességes megélhetése biztosítva lesz. Ajánlatok szept. 20-ig „Társ” jellegére a lap kiadóhivatalába küldendők. 1618-1-3

Állandó **SOFFŐR** iskola. Beiratkozni lehet naponta Pesenjanski Józsefnél Novisad, Magyar-utca 53. 1610-1-6

HIRDETÉSEK

A vasszakmában két erős

inast

jó fizetéssel felvesz **Stein és Schreiber** vaskereskedés, Novisad. 1542-1-4

Komló és gabonaszák, zsinag, heveder, varró-cérna, ponyva, esőköppeny, vízmentes hentes-kötények, kötélárúk gyári árban

Will Victornál,

Az udvarban balra — Futoski put 36.

2 szoba-konyha kiadó

Paromlinska ulica 10. (Uránia-nyomdával szemben.) Az udvarban jobbra. Érdeklődés reggel 8 óráig és déli 12 órától egész nap

FOJT kalapfestő-intézet

Női, férfi és gyermekkalapok alakítását vállalja az új formák szerint Festés minden színben Új női és férfi kalapok

Novi Sad, Njegoševa u. 9.

Keresek üzlethelyiséget

esetleg 1 szobát konyhával műhelynek a Bátor, Sibinjanin Jank, Dudarska vagy Kr. Matija uccákban. Bővebbet: **Szücs Ferenc** vendéglősnél, Kr. Matija ul. 16.

A kik rendkívül kedvező feltételek mellett a könyvvitelt megakarják tanulni, azok mielőbb jelentkezzenek. Rövid idő alatt teljes kiképzést nyernek. Érdeklődők a „FŐKÖNYVELŐ” címre írjanak, Póstaírók szám **75**

818-0

Eiköltözés miatt sürgősen

eladó ház

Dudarska ulica (Epres) 57. szám alatt 3 uccai, 1 udvari szoba, lakás azonnal beköltözhető, egy raktárhelyiség, nagy kert és az összes mellékkeliségekkel. 1593-1-3

Ertesítem t. vendégeimet, ismerőseimet és jóbarátaimat, hogy **f. hó 5-én, szombaton este 7 órakor nagy**

Halpaprikást rendezek,

azonkívül f. hó 6-án vasárnap este 6 órai kezdettel **édesborral és tánccal nagy Szőlő mulatságot**

tartok, melyre mindenkit ezuton is meghívok. — Kitűnő zene. — Jó italokról gondoskodom. Belépő díj nincs. — Tisztelettel

Fehér Gyula vendéglős, Ustavska ulica 42.

FARKAS és DÜRBECK

könyvnyomdai műintézete
Novisad, Željeznička ulica 30.

VÁLLAL:

Napilapokat, szépirodalmi műveket, meghívókat, eljegyzési és esketési lapokat, falragaszokat, ügyvédi, közigazgatási, ipari és kereskedelmi nyomtatványokat a legizlésebben és olcsó árakon.

TELEFON: 488. SZÁM.

Mi lesz vasárnap délután?

Nagy szőlő bál a Dropka-féle vendéglőben, hol a kishegyesi hírneves tamburazenekar fogja a közönséget a legújabb kuplékkal szórakoztatni. — Hideg ételek, frissen csapolt sör, elsőrangú karlócai bor. Tánc reggelig! — Számos látogatást kér **Dropka Ferencné**, vendéglős. 1534-2

Ujjonnan épült ház

eladó

telekkel az Oboron, **3 szobás lakással** és mellékkeliségekkel, lakás azonnal átvehető. Érdeklődni lehet: **Branko Mogin**, Kisači ulica 24. szám. 1-2

Szombaton, szeptember 5-én

Malacpecsenye és Halpaprikás.

Zene reggelig. — Friss italok. — A n. é. közönség szíves támogatását kéri

Szücs Ferenc vendéglős, Kr. Matija u. 16. 1612-1-2

2 szobából és konyhából álló lakás

október 1-re kiadó. Bővebbet: **Fellner**, Laze Kostičeva 3. 1622-1

Építészek figyelmébe!

Áthányó rosták, rabitz szövetek és fonatok, tiskés drót, mindenféle kerítés fonat, *diszes kerítések*, rácsok, vasszerkezetek, *vasablakok* a legelőnyösebben

KRAMER TESTVÉREK

sodronyáru és vasszerkezeti gyárában

Novi Sad, Mali Liman, szerezhető be.

Novisadon

Brüll kendergyárral szemben 600 négyszögöl területű telek a rajta levő 26 m. hosszú emeletes raktárral és **azonnal beköltözhető 4 szobás lakással** eladó. Érdeklődni:

Dr. Palóc Simon ügyvédnél, Subotica

1601-1-3

Használja ki az alkalmat!

Mélyen leszállított árakban és kedvező feltételek mellett a következőket ajánljuk megvételre: Egy 8 tonnás 35 HP. „Baufort” gyártmányu **teherautó** gummival, teljeseleg új, **Dinár 29.000**
Továbbá vannak **luxus és teherautók** mint „Austrodaimler” 4 üléses, 35 HP., 6 személyes, egy „Chevrolet” 4 üléses 24-30 HP., mindkettő villanyvilágítással, több benzínmotorok, egy és több cylinderesek szintén eladók. Továbbá két **motorocsónak**, az egyik bádogteknős kivitelben, 9 m. hosszú, 180 cm. széles, 50 HP. „Oppel” gyártmányu motorral és kabinnal, előre és hátramenő, 12 waggon vontatóerő, ára — **Dinár 70.000**
A második motorocsónak fateknős készítményü, modern Typus 7 m. hosszú, 180 cm. széles, 30 HP. motor, előre és hátramenő 14 személyes, ára — **Dinár 25.000**
Minden a legjobb állapotban.

Dostal, Arsenović és Ivančević

luxus és teherautomobilok műhelye Novisad, Vukovićeva ul. 18., Zemljana čuprija ul. 10.

Pályázati hirdetés

A városi tanács pályázatot hirdet **500 tonna angol vagy porosz-sziléziai darabos szén szállítására.**

Ajánlatokat kellőleg felülbélyegezve 1925. szeptember 15-én délelőtt 10 óráig lehet beadni a városi tanácsnál.

Az ajánlathoz mellékelni kell a letétbe helyezett 15.000 dinár bánatpénzről szóló nyugtát. Később érkezett ajánlatok nem vétetnek figyelembe.

A szállításokat szeptember havában kell megkezdeni és október végéig befejezni.

Novisad város tanácsa 1925. augusztus 24-én.

29.957. szám, adm. 1925.

Gyurgyevics, a polgármester helyett.